Valtioneuvoston selonteko valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman valmistelusta

Liikenne- ja viestintävaliokunta
14.2.2019

Ari Herrala
Johtava asiantuntija, Suomen Kuljetus ja Logistiikka SKAL ry

#tietkuntoon

Pitkäjänteinen 12-vuotinen liikennesuunnittelu on tarpeen

- **SKAL pitää tärkeänä käynnistää pitkäjänteinen, 12-vuotinen liikennesuunnittelu**
- **Kuten selonteossa todetaan, Suomi on pinta-alaltaan suuri ja harvaanasuttu maa, jossa yhteydet ovat pitkiä**
- **Suomen kilpailukyvyn kannalta kriittinen teollisuus sijaitsee laajasti ympäri maata, mikä edellyttää koko Suomen kattavaa ja toimivaa liikennejärjestelmää**

© SKAL

Maanteiden tavaraliikenne

- **Maanteiden tavaraliikenteen asema tärkeimpänä kuljetusmuotona Suomelle tulee käydä ilmi selonteosta**
- **Tavaratonneistamme 86 % kulkee maanteitse ja liikennemäärät ovat kasvussa**
- **Maanteiden tavaraliikenne on ylivoimaisesti tärkein kuljetusmuotomme ja ainoa, joka yhdistää kaikki Suomen logistiset solmukohdat tänään, vuonna 2030 ja edelleen vuonna 2045**

© SKAL

Maanteiden tavaraliikenne

- **Liikennejärjestelmäsuunnittelussa on kiinnitettävä huomiota matkoihin käytettyyn aikaan ja ajan lyhentämisestä ja ennustettavuudesta saataviin hyötyihin**
- **Ottaen huomioon selonteossa todetun kilpailukyvyn edistämistavoitteen SKAL:n mielestä ei riitä se, että erityistä huomiota kiinnitetään vain työssäkäynti- ja asiointimatkojen ajankäyttöön**
- **Myös maanteiden tavaraliikenteen sujuvoittamiseen ja sen ajankäyttöön on kiinnitettävä erityistä huomiota**

© SKAL

Liikennejärjestelmään kohdistettavat investoinnit

- **Liikennejärjestelmään kohdistettavat investoinnit on selonteon mukaan nähtävä nykyistä voimakkaammin investointeina tulevaisuuden hyvinvointiin**
- **SKAL esittää tämän vision konkretisoimista niin, että investoinneilla tulee parantaa liikenneturvallisuutta ja työturvallisuutta**
- **Selonteon mukaan väyläverkkoa on pidettävä kunnossa niin, että elinkeinoelämän kuljetukset ja kansalaisten matkat ovat kustannustehokkaita, ennakoitavia ja turvallisia**
- **Selonteossa tulisikin todeta, että toimivien matkaketjujen ohella etenkin yhteiskunnan ja elinkeinoelämän keskeiset tavarankuljetustarpeet edellyttävät sekä pääteiden että alemman asteisen tieverkon kunnossapitoa nykyistä kattavammin ja suunnitelmallisemmin**

© SKAL

Päästötavoitteet

- **Selonteossa keskitytään lähinnä henkilöliikenteen muutostarpeisiin toteamalla:**
  - **alueellinen saavutettavuus turvataan ensisijaisesti raideliikenteen keinoin**
  - **päästövähennystavoitteiden saavuttaminen edellyttää panostuksia raideliikenteeseen**

- **Päästötavoitteita ei saavuteta unohtamalla maanteiden tavaraliikenne, vaan lisäämällä uuden sukupolven biodieselin käyttöä**

© SKAL

Päästötavoitteet

- **Tavaraliikenteen osalta selonteossa on näkyvissä raide- ja vesiliikenteen vastakkainasettelu maanteiden tavaraliikenteen kanssa**
- **SKAL esittää, että selonteossa etsittäisiin keinoja myös maanteiden tavaraliikenteen edistämiseksi**
- **Selonteossa tunnustetaan maanteiden tavaraliikenteen merkitys lähinnä vain lyhyemmillä kuljetusmatkoilla todeten, että ympäristöhaittoja minimoidaan ja kustannustehokkuutta lisätään nostamalla kuljetusten suurimpia sallittuja mittoja ja massoja, ja seuraamalla niiden vaikutuksia erityisesti tiestön ja siltojen kunnolle**
- **Raide- tai vesiliikenne ei tule korvaamaan maanteiden tavaraliikenteen keskeistä asemaa koko tarkastelukaudella, ja diesel tulee säilymään ylivoimaisesti tärkeimpänä tavarankuljetusajoneuvojen käyttövoimana vielä vuonna 2045**

© SKAL

Päästötavoitteet

- **Nykyisin dieseliä käytetään tavaraliikenteessä 1,3 mrd litraa vuodessa, ja muiden käyttövoimien merkitys on marginaalinen**
- **Dieselmäärästä 2/3 kulutetaan yli 60 tonnia painavissa ajoneuvoyhdistelmissä**
- **Näissä kuljetuksissa ei ole tarjolla lähitulevaisuudessa sähköä tai kaasua korvaavaksi käyttövoimaksi**
- **Tällöin päästötavoitteiden saavuttaminen tarkoittaa siirtymää fossiilisesta dieselistä uuden sukupolven biodieseliin, mikä on kustannustehokkain tapa päästötavoitteiden saavuttamiseksi, kun se ei edellytä erillisiä jakeluinfra- tai kalustoinvestointeja.**

© SKAL

Päästötavoitteet

- **SKAL esittää, että ympäristöystävällisemmän polttoaineen käytöstä aiheutuvat lisäkustannukset logistiikkaketjuille minimoitaisiin ottamalla käyttöön EU:n energiaverodirektiivin mukainen ammattidiesel-järjestelmä**
- **Sen mukaisesti kuljetusyrityksille palautetaan osa polttoaineverosta takaisin**

© SKAL

Rahoitussuunnitelman tavoitteeksi tiet kuntoon

- **Seuraavaan hallitusohjelman 2019-2024 sekä rahoitussuunnitelman tavoitteeksi tulee asettaa tieverkon parantaminen**
- **Tieverkon ylläpitoon, sen korjausvelan hoitoon ja investointeihin tarvitaan yhden miljardin euron vuotuinen lisämääräraha**
  - **300 miljoonaa euroa lisää perustienpidon rahoitustasoon**
  - **300 miljoonaa euroa tieverkkoa koskevaan erillisohjelmaan vuosittain, kunnes korjausvelka tiestön osalta on tullut maksetuksi**
  - **400 miljoonaa euroa pysyvänä tasonkorotuksena tiestön kehittämisinvestoinneiksi**

© SKAL

Rahoitussuunnitelman tavoitteeksi tiet kuntoon

- **Tieverkon rahoitustason tuntuva korotus tarvitaan, jotta tieverkkomme saadaan vastaamaan yhteiskunnan kehittyviä tarpeita ja kuljetuskaluston kasvattamisen asettamia vaatimuksia**
- **SKAL haluaa korostaa kilpailukykytavoitteen tärkeyttä Suomelle**
- **Ruotsi kehittää väylästöään lähes kolme kertaa meitä enemmän kansantalouteen suhteutettuna**

© SKAL

Valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman laatiminen

- **Valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman laatimisessa tarvitaan asiantuntijanäkemys erityisesti kuljetuspalvelua tarjoavilta tahoilta**
  - **Parlamentaarinen liikenneverkon rahoitusta arvioinut työryhmä linjasi loppuraportissaan, että ”suunnitelma laaditaan parlamentaarisesti eri hallinnonalojen, alueellisten toimijoiden ja elinkeinoelämän edustajien välisessä laajassa yhteistyössä liikenne- ja viestintäministeriön johdolla”**
  - **Selonteossa mukaan parlamentaarisen valmistelun takaamiseksi perustetaan hallituskausittain suunnitelman valmistelua ohjaava työryhmä.**
  - **SKAL pitää tärkeänä, että kyseiseen työryhmään valitaan myös maanteiden tavaraliikenteen kuljetuspalveluja tarjoavien tahojen edustaja**

© SKAL

Kiitos!

ASIANTUNTEMUSTA

JÄSENEN HYVÄKSI

